

ТИПОГРАФІКА І КОЛІР: ПРИНЦИПИ ПОЄДНАННЯ В СУЧАСНОМУ ДИЗАЙНІ

Білець Д.Ю., старший викладач, кафедра МСТ, ХНУРЕ

Гавриленко О.О., бакалавр, кафедра МСТ, ХНУРЕ

Рясна А.К., бакалавр, кафедра МСТ, ХНУРЕ

Анотація. У даній роботі досліджено принципи поєднання типографіки та кольору в сучасному дизайні, їх вплив на сприйняття інформації та візуальну комунікацію. Розглянуто основні принципи гармонійного використання шрифтів і кольорових рішень, зокрема баланс, контраст та адаптивність. Визначено важливість поєднання типографічних і кольорових засобів для створення емоційного впливу та цілісного візуального стилю.

Ключові слова: типографіка, колір, дизайн, адаптивність, візуальна комунікація.

Типографіка та колір є ключовими елементами візуального дизайну, які безпосередньо впливають на сприйняття інформації користувачем [1, 2]. У сучасному середовищі, де візуальний контент відіграє провідну роль, правильне поєднання шрифтів і кольорових рішень стає важливим інструментом комунікації (рис. 1). Вони не лише забезпечують естетичну привабливість, але й формують змістове навантаження повідомлення. В роботі [3] проведено аналіз впливу кольору й типографіки на сприйняття цифрового контенту. Доведено, що їх гармонійне поєднання підвищує читабельність, емоційний відгук і ефективність комунікації. Невдалі комбінації знижують увагу користувачів і ускладнюють розуміння інформації.

Рисунок 1 – Бачення та комунікація в дизайні

Типографіка визначає структуру тексту, його читабельність і візуальну ієрархію. Вибір шрифту залежить від мети дизайну: офіційні документи потребують стриманих гарнітур, тоді як креативні проєкти допускають експериментальні рішення.

Водночас колір підсилює емоційний вплив тексту, створює акценти та допомагає орієнтуватися в інформаційному просторі. Наприклад, контраст між фоном і текстом забезпечує зручність читання, а гармонійні кольорові поєднання сприяють позитивному сприйняттю.

Принципи поєднання типографіки і кольору ґрунтуються на трьох ключових засадах: балансі, контрасті та узгодженості, які забезпечують не лише естетичну привабливість, а й ефективність передачі інформації. Баланс передбачає гармонійний розподіл візуальних елементів на площині: шрифти, кольори та відступи мають взаємодіяти так, щоб не перевантажувати композицію. Наприклад, яскравий колір у поєднанні з масивним шрифтом потребує «візуального простору», щоб не створювати відчуття хаосу.

Контраст є одним із найважливіших інструментів у дизайні. Він дозволяє виділити головне, створити ієрархію та полегшити навігацію по тексту (рис. 2). Найочевиднішим прикладом є контраст між текстом і фоном: темний шрифт на світлому фоні або навпаки забезпечує високу читабельність. Однак контраст може проявлятися і в поєднанні різних шрифтів – наприклад, використання простого основного тексту разом із більш виразними заголовками.

Рисунок 2 – Контраст і типографіка в дизайні

Узгодженість означає цілісність візуального стилю. Всі елементи – кольори, шрифти, розміри – мають відповідати єдиній концепції та підтримувати загальний характер дизайну. Невиправдане змішування багатьох шрифтів або кольорів порушує цю єдність і може викликати в користувача відчуття безладу. В роботі [4] досліджено принципи створення цілісної візуальної айдентики. Автори підкреслюють значення узгодженого використання кольору й типографіки для формування впізнаваності бренду. Доведено, що гармонійні візуальні рішення підсилюють комунікацію, довіру аудиторії та конкурентоспроможність дизайнера на сучасному ринку.

Водночас важливо враховувати функціональність. Дизайн має бути доступним для максимально широкої аудиторії, включаючи людей із порушеннями зору. Це

передбачає використання достатнього контрасту, читабельних шрифтів і уникнення надто дрібного тексту. Надмірне використання декоративних шрифтів або яскравих кольорів може ускладнити сприйняття, відволікати увагу і навіть викликати візуальну втоми. В роботі [5] розглянуто типографіку як комплексний інструмент формування візуального стилю. Автор аналізує взаємодію шрифтів із кольором та композицією в різних дизайнерських підходах. Показано, що стилістична єдність типографіки й кольору забезпечує цілісність, виразність і ефективність сучасних графічних рішень.

У сучасному дизайні адаптивність стала необхідною умовою ефективною візуальною комунікації. Це пов'язано з різноманітністю пристроїв, через які користувачі споживають інформацію: смартфони, планшети, ноутбуки, великі монітори та друковані носії. Кожен із цих форматів має свої технічні особливості – роздільну здатність екрана, яскравість, контрастність, умови освітлення – що безпосередньо впливає на сприйняття кольору і читабельність шрифтів.

Адаптивний дизайн передбачає гнучке використання типографіки. Наприклад, шрифти повинні залишатися чіткими як на малих екранах, так і на великих. Для цього часто використовують прості, добре масштабовані гарнітури без зайвих декоративних елементів. Важливу роль відіграє також міжрядковий інтервал, розмір шрифту та довжина рядка – ці параметри мають автоматично підлаштовуватися під розмір екрана, щоб забезпечити комфортне читання (рис. 3).

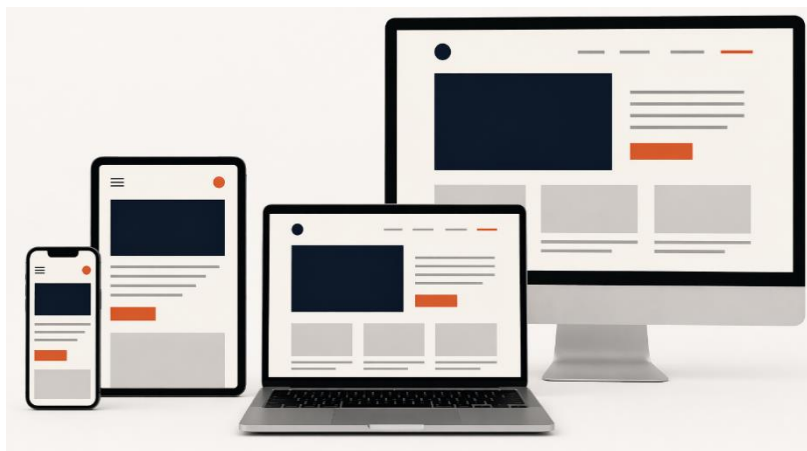

Рисунок 3 – Мокап з адаптивним веб-дизайном

Щодо кольору, адаптивність означає врахування різних умов відображення. Один і той самий колір може виглядати по-різному на різних екранах або при різному освітленні. Тому дизайнери обирають універсальні кольорові палітри з достатнім рівнем контрасту, щоб текст залишався читабельним у будь-яких умовах. Крім того, важливо враховувати доступність: наприклад, уникати поєднань кольорів, які важко розрізняються людьми з порушеннями кольоросприйняття. Робота [6] присвячена аналізу сучасних підходів до дизайну інтерфейсів і візуального оформлення цифрових продуктів. Розглянуто роль композиції, кольору та типографіки у формуванні зручного користувацького середовища. Підкреслено важливість гармонійного поєднання елементів для підвищення читабельності, естетики та ефективності сприйняття інформації.

Ще одним аспектом адаптивності є узгодженість між цифровими та друківаними матеріалами. Кольори, які добре виглядають на екрані, не завжди однаково відтворюються при друці, тому необхідно враховувати різницю між кольірними моделями та заздалегідь тестувати дизайн у різних форматах.

Таким чином, типографіка та колір є не лише елементами оформлення, а ключовими інструментами ефективної візуальної комунікації. Їх узгоджене використання забезпечує зрозумілість повідомлення, формує чітку ієрархію та підсилює емоційний вплив на користувача. Дотримання принципів балансу, контрасту й узгодженості дозволяє поєднати естетику з функціональністю, що особливо важливо для цифрових і друківаних продуктів. Дослідження підтверджують, що невдалі комбінації шрифтів і кольорів знижують читабельність, ускладнюють сприйняття інформації та відволікають увагу аудиторії. Тому важливо враховувати не лише візуальну привабливість, а й доступність дизайну, зокрема для користувачів із різними потребами. Комплексний підхід до поєднання типографіки й кольору, орієнтований на адаптивність і узгодженість, забезпечує створення якісного, зрозумілого та конкурентоспроможного візуального продукту.

Література.

1. Вовк, О.В., Чеботарьова, І.Б., & Шипова, М.К. (2021). Вплив колірної гами навчальної літератури на сприйняття дитиною шкільного матеріалу. Поліграфічні, мультимедійні та web-технології: монографія. (с. 40-55). Харків: ТОВ «Друкарня Мадрид».
2. Шипова, М.К., & Вовк, О.В. (2020). Психоемоційний вплив кольору. Поліграфічні, мультимедійні та web-технології. Т. 2. (с. 11-13).
3. Pozo García, A.J., & Enríquez Fierro, C.S. (2025). Applied visual psychology: analysis of the impact of color and typography on digital communication. *Religación*, 10(46), e2501481. <https://doi.org/10.46652/rgn.v10i46.1481>.
4. Новохатько, Л., & Власов, В. (2023). Технології формування особистого бренду у сфері графічного дизайну. *Інтегровані комунікації*, 2(16), 67-73. <https://doi.org/10.28925/2524-2644.2023.168>.
5. Костенко, І.О. (2025). Типографіка у стильових категоріях графічного дизайну. *Український мистецтвознавчий дискурс*, (6), 120-126. <https://doi.org/10.32782/uad.2025.6.14>.
6. Білець, Д.Ю., Мельникова, Я.О. (2025). Текст як ключовий елемент для сайту благодійної організації. *Поліграфічні, мультимедійні та web-технології. Т. 2.* (с. 253-254). <https://openarchive.nure.ua/handle/document/31357>.